

Jeszcze jeden świstek papieru

Front pokoju potraktował obojętnie metody zaskoczenia

Pomysły państw totalnych objawem ich słabości

Twórcza paktu antykominternowskiego zdradził go pierwszy

WARSZAWA, 23.8 (Od wł. kor.) — Już w pałę go. Jedin po „zaskakującej” wiadomości o projekcie zawarcia paktu o nieagresji pomiędzy Sowiecami a Niemcami zdołano rzucić rozp. swi. a na całą tę procedurę i wyjaśnić sytuację.

Przed wszystkim należy stwierdzić, że wiele państw posiada pakt nieagresji z Niemcami, co jeszcze nie stanowi o ich bezpieczeństwie. Polska również miała jeszcze cztery miesiące temu pakt nieagresji z Niemcami, a o wartości jego praktycznej myślimy sami, a wraz z nami świat przekonał się dowodnie.

Zresztą pamiętać trzeba, że w okresie istnienia tego paktu nieagresyjnego był w mocy sojusz Polski z Francją. Zawierający zobowiązanie natychmiastowego wzajemnego szpelenia sobie z pomocą, właśnie w razie i na wypadek agresji niemieckiej.

Dziś Sowieci, zawierając z Niemcami pakt nieagresji, posiadają również pakt w formie pomocy z Francją. Są więc paktami nieagresji, które nie wyłączają innych paktów bardziej... przeczytajmy.

Podkreślenie paktu nieagresji jest czynem znikomo mało znaczącym w porównaniu do awego czasu zawarcia sowiecko-niemieckiego paktu w Rapallo.

Pakt w Rapallo mógł być istotnie niebezpieczny dla interesów Rzeczypospolitej Polskiej. Składał on się z traktatu z dn. 16 kwietnia 1922 r. (Rapallo) i traktatu berlińskiego z dn. 24 kwietnia 1926 r. System rapalski obejmował obszerne dziedziiny życia politycznego obydwóch państw. No i nie z tego nie wyszło.

Strony rozszły się i szukają dopiero teraz drogi nawiazania rozmów, do czego nie przystępują — tak zostało obecnie używamy instrumentu w postaci paktu nieagresji, będącego zawsze czymś bardzo nikłym.

Przepracowany pakt nieagresji — z faktycznego punktu widzenia zawiera w sobie pewien element zaskoczenia. Układy przewidziano tajnie, zastosowano do Anglii i Francji grę podwójną, grę niezgodną ze zwyczajami dyplomatycznymi. Ale nie zaszkodziło tym państw z punktu widzenia merytorycznego. Dlaczego? Przede wszystkim pod względem układu sił militarnych w Europie — proponowany pakt o nieagresji nie nie zmienia, ani nie wnosi nic nowego. Sowieci pod względem militarnym nie z siebie wykreszać nie potrafili.

Stanowisko rządu polskiego zawsze było takie, że Sowieci pod względem militarnym w rachubę nie mogą wchodzić. Okazało się, że była to słuszna, prawdziwa i trwała opinia.

Zachodzi kwestia, co mogą dać Sowieci pod względem gospodarczym? W każdym bądź razie nie wlicz więcej, niż dotychczas, a dotychczas było tego bardzo mało. Nota bene — tabo kolejowy sowiecki nie nadaje się do masowych przewozów.

Absolutna pewność powyższych danych — sprawiła, że merytoryczne zaskoczenie

kompletnie zawiadło. Z uśmiechem publiczne przyjęto metody państw totalnych. Społeczeństwa Anglii, Francji, Polski ocenili te nowe posunięcia, jako objaw słabości obydwóch państw totalnych. Zapewne zasadnie podnoszona jest kolosalna cena, którą Trzecia Rzesza zapłaciła za ten nowy „świsstek papieru”. Wyrosła na walce z kłamstwem, a twórcą paktu antykominternowskiego von Ribbentrop — jedzą z czelobitością do Moskwy, do Kanosami. Takiego upokorzenia dawno świat nie widział.

Z czterech zasad hitlerizmu: zasada samostanowienia, nacjonalistycznego antybolsewizmu, antykatolicyzmu i antysemityzmu, dwie pierwsze, nieważniejsze zostały najfatalniej zdradzone, zdeptane, mimo, że były uważane za tabu hitlerizmu. Hitlerizm — to gieldziarstwo, spekulacja, pozabawiona wszelkich skrupułów i zasad.

Ciekawe, że misje wojskowe angielska i francuska zostały w Moskwie i może nadal tam zostaną. A więc projekt paktu powstał poza plecami wojskowych?

Czyż masakry wojskowych w Sowieciech i w Rzeszy nie nastąpiły wskutek sympatii do Rapallo?

Wskutek tego osłabienia obu tych państw przejawia się w tych smutnych dziedzinach: w rozprężeniu dowództwa wojskowego wskutek akcji politycznej w wojsku.

Czyż rozstrzelanie marsz. Tuchaczewskiego, Górnarnika i dzielnictwo dowódców poszczególnych armii, zlikwidowanie dowództwa sowieckiego podobnym cięseniem, jak zlikwidowanie gen. Blomberga, w. Kleista, Frithcha oraz setki innych dowodzących generałów sędziów niemieckich?

Co powie Japonia, która liczyła na Niemcy w walce z Sowiecami?

Co powie Hiszpania, która krwawiła dzięki Moskwie?

Co powie Turcja, Italia?

Dla Polski projektowany pakt ma swoje minusy i plusy. Jeśli chodzi o minusy, to nie mogą one być wielkie, ponieważ Polska ani pod względem militarnym, ani gospodarczym nie liczyła na Sowieci.

A plusy są: sytuacja się wyklinała zupełnie, że we Wschodniej Europie tylko na Polskę liczyć można, jako na element niezawodny siły i stabilizacji.

JESZCZE NIE DZISIAJ.

LONDYN 23.8. ATE. „Exchange Telegraph” donosi z Moskwy, że według wiadomości ze źródeł wiarygodnych podpisanie paktu o nieagresji między Sowiecami a Rzeszą Niemiecką nie nastąpi jeszcze w dniu dzisiejszym. Według „Journal de Tass” rokowania według będą jeszcze pewnego okresu czasu.

KTO KOGO OSZKAL?

MOSKWA 23.8. ATE. Decyzja rządu

sowieckiego zawarcia paktu o nieagresji z Niemcami zapadła po dłuższych obradach Polibiura pod przewodnictwem Stalina w dniu 20 bm.

Przebieg obrad okryty jest tajemnicą. Z kół poinformowanych dotychczas jednak, że czynnik Kremla doszły do wniosku, że zawarcie traktatu z Rzeszą przyczyni się do całkowitego zlikwidowania blisku antykominternowskiego, który wobec nowego stanu rzeczy utracił wszelkie znaczenie praktyczne.

WE WŁOSZECH — ZDUWIENIE

MOSKWA 23.8. ATE. Evening Standard dowiaduje się z kół dobrze poinformowanych, że Niemcy nie poinformowali Włochów o rokowaniach z Sowiecami. Przyjęcie wiadomości o tym pakcie nie było we Włoszech korzystne.

KOMUNIKAT TASSA

MOSKWA 23.8. PAT. Agencja Tass donosi: Po zawarciu sowiecko-niemieckiego układu handlowo-kredytowego wyłania się kwestia poprawy stosunków poli-

tycznych między Rzeszą i ZSRR dokonana w tej mierze wymiana poglądów między rządem sowieckim i niemieckim pozwoliła stwierdzić istnienie woli obu stron do zjedzenia napięcia w ich wzajemnych stosunkach, usunęcia grzyby wojny i zawarcia paktu nieagresji.

Celem nawiazania odpowiednich rozmów w przyszłości w tych dniach do Moskwy minister spraw zagranicznych Rzeszy von Ribbentrop

Japonia zażądała wyjaśnień

Umowa sowiecko-niemiecka oznacza złamanie paktu antykominternowskiego

TOKIO, 23.8. (PAT) — Hayas donosi, że gabinet japoński po dzisiejszych naradach, na których rozpatrywano wiadomości o zamierzonym zawarciu sowiecko-niemieckiego paktu o nieagresji, uznał, że miał podjąć wysiłki za konieczne zrewidowanie w podstawie wszystkich planów politycznych Japonii wobec Europy. Należy przypuszczać, że plan ministra spraw zagranicznych Arty w sprawie wznowienia paktu antykominternowskiego został zarzucony.

Prasa japońska powstrzymuje się tymczasem od komentarzy. Dziennik „Nieuichi” przewidywał, że ewentualny pakt sowiecko-niemiecki może być uważany za złamanie paktu antykominternowskiego.

Amibudatu Japonii w Berlinie otrzymał polecenie zażądać od rządu Rzeszy wyjaśnień.

KOMUNIKAT JAPORSKI

TOKIO 23.8. PAT. Agencja Domei ogłasza obywatelom komunikat wyrażnie inspirowany, w której wyraża wiadomość o zamierzonym zawarciu paktu o nieagresji pomiędzy Sowiecami i Niemcami. Agencja Domei w następującej sprawie ujawnia reakcję jaką wywarła wiadomość ta w wywołaniu japońskich kołach rządowych: 1) chociaż owładnięciem, że pakt o nieagresji sowiecko-niemiecki sam przez się nie ma być sprzecznym z paktami antykominternowskim, należy

Państwo, otrzymujące... powinien...

Bardzo wiele sportowców ma już w młodym wieku słabą zębność. Aby ochronić twarz przed skutkami... (text continues with dental advice)

GOVERNATOR RZYMU CIĘŻKO ZANIE-MOGLI

BERN, 23.8. (PAT) — W związku z wiadomością o wezwaniu do Rzymu prof. Sauerbrunna, Hayas dowiaduje się, że ma on dokonać operacji gubernatora Rzymu księcia Colonna.

PRZYGOTOWANIA GRECJI

ATENY 23.8. PAT. Ateneńska agencja telegraficzna ogłasza komunikat ministerstwa wojny, powołujący na ćwiczenia wszystkich oficerów rezerwy zarówno broni, jak i służb, którzy odbywali swą obowiązkową służbę wojskową w latach 1935 i 1936.

Co wart taki układ - który „można wypowiedzieć bez uprzedzenia”

Rokowania z Anglią i Francją nie będą zerwane

PARYŻ 23.8. PAT. Agencja Hayas donosi z Londynu, kółka sowieckie w Londynie wyrażają pogląd, że nie ma żadnych powodów aby trójstronne rokowania w Moskwie miały być przerwane. W kołach

tych przypomniał się jednocześnie, że wszystkie paki nieagresji zawarte do tej pory przez rząd sowiecki w czasie trwania trójstronnego układu, w tym także pakt o nieagresji z Japonią, nie zostały zerwane.

Współpraca Bulgarii z Jugosławią nie budzi żadnych wątpliwości

BELAGROD, 23.8. (PAT) — Dziś jest dzieńnik zamieszczają stwierdzenie, że komiteto artykuł zamieszczony w piśmie politycznym „Dnes” będącym organem premiera Kossiewanowa. Artykuł podtytuł

„Bulgaria z Jugosławią jest powściągliwa, że wszelkie rokowania z Jugosławią w sprawie współpracy z Jugosławią

Wicepremier na inspekcji w mennicy Srebra będzie wkrótce dosyć

WARSZAWA, 23.8. (PAT) — W dniu 22 b.m. p. wicepremier minister skarbu E. Kwiatkowski w towarzysztwie prezesa Banku Polskiego p. Byki oraz wyższych urzędników udał się na zakład mennicy Państwowej Wydobycia i przetworzenia srebra w Węgry. W składzie p. wicepremier powitał na dziedzińcu fabrycznym zarząd Mennicy, przy czym dyrektor Zagrodski, który krótki raport, a którego wyniki, że produkcja srebra odbywa się w przyspieszonym tempie. Następnie p. wicepremier z towarzyszeniem innych urzędników przeprowadził inspekcję wszystkich działów, interesując się szczególnie stanem prac. Po wyjazdach p. wicepremier z wiceprezesa wyraził zadowolenie z pracy mennicy, która w bardzo szybkim czasie wybiła pierwszy

z dotychczasowy zapis bilansu z nowego rocznicowego bilansu. W związku z tym na nowy podsumowanie, zawartą 22. między skarbnikiem państwa a skarbnikiem Banku o postawieniu nowego kursu 30 milionów złotych, już w najbliższych dniach rozpocznie się systematyczne i stale nasyczone rokowania w piątym dniu bilansowym aż do całego rozpisania politycznej tynku.

Nowe akty terroru w Palestynie. Fala nielegalnych emigrantów rośnie

JERUZALIMA, 23.8. (PAT) — Nowy wariant terroru w Palestynie, który w ostatnich dniach widać w pobliżu Tel-Awiv, gdzie 200 nielegalnych emigrantów wziętych

przeciwko innemu państwu, druga strona uzależniają się może wypowiedzieć układ bez uprzedzenia”. Przepowiadano, że podobna klauzula umiarkowana będzie również w tekście projektu owanego układu sowiecko-niemieckiego.

Współpraca z Jugosławią

MOSKWA 23.8. PAT. W tutejszych kołach japońskich wyrażają przekonanie, że zawarcie przez Niemcy paktu nieagresji z Sowiecami nie ma praktycznego znaczenia.

W sowieckich kołach oficjalnych oskarżono korespondentem zagranicznym, że podpisanie paktu nieagresji z Niemcami nie wyklucza bynajmniej kontynuowania rozpatrywania rokowań z delegacjami Anglii i Francji. Zawarcie paktu nieagresji z Niemcami porządkuje w sprawie polityki w wieloletniej utrzymywaniu dobrych stosunków ze wszystkimi sąsiadami, bez względu na ich ustroj i orientację do utrzymania pokoju. Zgodnie z tą zasadą Sowieci przewidują rokowania z Anglią i Francją, co im uniemożliwia agent Rzeszy. Na komiteto dodał, że w zasadzie każdy pakt o nieagresji zawiera klauzulę, w której strona państwa trzeciego pakt przestaje automatycznie obowiązującym.

Renesans religijny w Czechach

Tysiączne pielgrzymki do miejsc świętych MOR. OSTRAWA, 23.8. (PAT) — W kilkunastu miejscowościach południowych na Morawach odbyły się w ubiegłą niedzielę katolickie pielgrzymki, zorganizowane przez katolicki związek „Dziś”. Najbardziej udaną była manifestacja na górę Horky w Beskidy Zachodnie, w której udział wzięło około 70 000 osób.

Antysemityzm na Słowaczynie

Wzory berlińskie prześcignięte MORAWSKA OSTRAWA, 23.8. (PAT) — Wzorując się na zarządzeniach władz policyjnych w Berlinie, dyrekcja policji w Morawach wydała również zarządzenia antyżydowskie. Są one nawet ostrzejsze, niż zarządzenia w Berlinie. Najważniejsze z nich są: Przyniesienie oznaczenia wszystkich przedmiotów i zakładów żydowskich przy pomocy należycie umieszczonych tabliczek z napisem: „przedsiębiorstwo żydowskie”. Pównież lekarze żydowskie muszą obok swego nazwiska zamieścić napis: „lekarz żydowski”.

Nowy mord polityczny w Chinach

Siostrzeniec Weng-czing-wela zabity LONDYN, 23.8. (PAT) — Jak donosi z Hongkongu zamordowany tam 20 b.m. wieczorem przed południem siostrzeniec i przewodniczący Kuomintangu Weng-czing-wela. Ofiarę mordu, którego przyczyną w świadkiem był korespondent

Wzburzona rzeka Pei

załata skarbcie banków Tientszu LONDYN, 23.8. (PAT) — Jak donosi z Tientszu, woda nie wzięła wody, nie przestąpiła, co nie widać wcale, nie mał teren koło szpitala, który został zalany. W tym również podłoga wszystkich budynków między innymi w kołach rządowych, w których przechowywane są depozyty srebra chińskiego. Wobec groźby katastrofy

Nawet w dalekim Meksyku dzwięczy nasza mowa Ostatnie wypadki spopularyzowały Polskę w krainie orła i węża.

Mexico - City, w sierpniu.

Meksyk, to egzotyczna nazwa, która w sercu niejednego budzi tęsknotę za światem szerokim, wywołuje wspomnienia czystych w dzieciństwie powieści awanturzystycznych i widzianych romantycznych filmów. Takim na ogół jest Meksyk dla tych, co nigdy nie widzieli, dla nas jednak, którzy tu żyjemy i pracujemy, kraj ten jest taki sam, jak każdy inny o dachach starej pracy codziennej, w którym tak samo jak wszędzie trzeba ciężko walczyć.

aby żyć i aby ewentualnie wywalczywszy sobie przyszłość, móc wrócić do ukochanej Ojczyzny.

Meksyk ma kształt wielkiego rogu obfitości jakby już sama natura chciała wskazać na jego wielkie bogactwa. Dziwny to kraj, kraj sprzeczności i kontrastów. Ziemia żyzna ale jałowa i pusta bo brak wody i irygacji, ogromne bogactwa mineralne, ale nie można ich wydobyć bo brak komunikacji. Przytem dużo ludzi zamoznych, a obok nędza i ludzie na najniższym stopniu kultury. Nawet w dzhaci i w charakterze ludności odbija się ta ciągła sprzeczność. Ckrucaństwo obok bohaterstwa, prześladanie Boga obok najgłębszej religijności. W nieskończoność można mnożyć te przykłady. Niedarmo kraj ten, ojczyzna czerwonych Indian i potomków białych zdobywców, jako symbol przyjął orła i węża.

W tym rogu obfitości Ameryki, wśród tych białych i czerwonych ludzi istnieje też skrawek Ziemi polskiej.

Maleńki może i niezachowany w porównaniu z innymi — ale jest.

Tradycje polskie w Meksyku nie są tak silne i widoczne jak to ma miejsce w innych krajach Ameryki łacińskiej. Nie są one też bardzo dawne. Po raz pierwszy pojawili się Polacy na ziemi meksykańskiej wraz z arcyksięciem Maksymilianem Habsburgiem, w połowie zeszłego stulecia. Ze swą tego niebezpiecznego monarchy, oraz w pulkach, które go otaczały, znajdowało się wielu Polaków, których los tu przyniósł. Przeglądając spisy, jeńców jacy zostali wzięci do niewoli przez wojska republikańskie prezydenta Juareza po rozgromieniu obrońców cesarstwa co krok napotyka się na polskie nazwiska. Co się stało z tymi ludźmi?

Losy ich były rozmaite. Wielu, gdy sytuacja się pokoiła, powróciło do kraju, inni przywykli do nowych warunków, weszli w społeczeństwo, zlewając się z nim całkowicie. Dziś spotyka się cały szereg rodzin noszących dziwnie zniekształcone nazwiska polskie. Są to potomkowie tych żołnierzy Maksymiliana. Zapomnieli mowy ojczystej, nie umieją poprawnie mówić swego nazwiska, ale z dumą zaznaczają, iż przodkowie ich byli Polakami i dowód czego pokazują pozostałe dokumenty.

Kilku Polaków zapisało swe nazwiska złotymi zgłoskami w dziejach kultury meksykańskiej. Zyl tu i działał znany chirurg dr. Seweryn Gałęzowski. Był on lekarzem jednej z kopalń srebra, a w roku 1834 został nadwornym lekarzem cesarza meksykańskiego, Iturbide. Dział pomiarów promieniowania i widma słonecznego w obserwatorium meteorologicznym w Takubaya, w Meksyku prowadził dr. Zenon Lemiański. Pod koniec zeszłego wieku na zaproszenie Instytutu Pasteura prowadziła w Meksyku badania tyfusu plamistego, Polka, lekarz bakteriolog dr. Helena Sparow. W sprawie cesarza Maksymiliana brał udział ks. Antoni Zieliński. Spędził on w Meksyku szereg lat, po czym przeniósł się do Brazylii gdzie posiadał duży wpływ na dworze cesarza brazylijskiego, Don Pedra. Dla uzupełnienia tej listy zaznaczyć trzeba, że pierwsze wleczenia na meksykańskich terenach naftowych dokonane zostały też przez Polaka i to syna inż. Łukasiewicza badacza polskich terenów naftowych na Podkarpaciu. Niewątpliwie przy pilnym szukaniu listę tę można by jeszcze znacznie przedłużyć.

Dzisiaj kolonia polska w Meksyku jest niemała, istnieje w stolicy garska Polaków, a drugie tyle rozproszonych jest po kraju. W tych warunkach niemożliwa jest praca organizacyjna, która skupiała by rozproszone jednostki. Przed paru laty powstało tu towarzyswo polskie „Polonia”, które jednak nie dało się utrzymać. Tak więc w danej chwili jedynym czynnikiem łączącym Polaków, jest poselstwo polskie, które według sił i możliwości stara się utrzymać i rozszerzyć opiekę nad garską rodaków w Meksyku.

Faktem jest iż osoby legitymujące się polskimi paszportami napotykają na szczególne trudności ze strony władz, a wjazd Polaków do Meksyku w jakimkolwiek charakterze jest wyjątkowo utrudniony. To samo dotyczy też republik środkowo-amerykańskich. Obecnie na skutek propagandy, jaką zrobiły Polsce ostatnie wypadki polityczne, stan ten powoli zmienia się na lepsze. Ludzie, którzy pojęcia nie mieli o Polsce, zaczynają orientować się co to za kraj i jacy go zamieszkuje mieszkańcy.

Jan Zakrzewski.

Zbrodnia w mundurze policjanta Dramatyczna rozmowa z matką

W uświetny Picpus w Paryżu rozegrał się do głębi wstrząsający dramat: syn strzelał do swych rodziców. Powodem tego dramatu było kataryczne odmówienie pieniędzy dla niegodnego synalca, który je roztrząsał po różnych lokalach. 26-letni Roger Lalarge, policjant, zam u swych rodziców przy ul. Charenton 250, syn emerytowanego kolejarza, nie dotrą, że wydał zarobione pieniądze na zybawy, jeszcze przed nadejściem kina, a miesiąc później od rodziców, którzy sami za dużo nie mieli, pieniądze. Synalek często spotykał się z odnoścą, wówczas stawał się brutalny. Nie tak dawno zranił matkę w głowę białą pałeczką policyjną. W przeddzień dramatu Roger pozorując chorobę uprzedził komisariat policji Madeleine do którego był przytaczony że nazajutrz nie przyjdzie do służby. Tego dnia udał się do kolegi Morvan, również policjanta i z nim przyszedł do mieszkania. Matka zaszucha mu przódniactwo. Na ten temat wywiązała się ostra kłótnia. Nie długo namyślając się syn złapał rewolwer i strzelił do matki, która upadła zalewając

się krwią. Na odgłos strzału wybiegli z drugiego pokoju ojciec policjanta i jego kolega. Ojciec również padł pod kulami wyrodnego syna. Dokonawszy podwójnego mordostwa, zabójca spokojnie zapalił papierosa, prosząc kolegę, by zawiadomił komisariat okręgu. W kwadrans później Roger Legendre po przesłuchaniu przez komisarsza umieszczony został w areszcie. Stan jego rodziców jest dość groźny.

PULSA OLEJEK URODA
NIEZASTAPIONY W SPORCIE I NA PŁASZCZACH

„Litwinom zaleca się podróżować tym statkiem” Uznanie dla polskiej linii.

Młoda marynarka handlowa Polski ma już ustaloną opinię w świecie, opinię świetną. Polskie transatlantyki bliźniacze motorowce „Pilsudski” i „Batory” a ostatnio „Sobieski” i „Chrobry” odznaczają się bo wiem najbardziej nowoczesnym urządzeniem, sprawnością obsługi i niezwykłe przyjemną atmosferą. W jakiej każdy turysta z przyjemnością spędza na nich czas podróży.

Chwala też polskie okręty i Litwin. Ostatnio „Lituvos Zinios” zamieszcza korespondencję z Argentyny, w której opisuje podróż na M.S. „Sobieski” i pisze: „Litwinom zaleca się podróżować tym statkiem nie tylko dlatego, że należy on do naszych bliskich sąsiadów, ale i dlatego, że Litwini będą się tutaj czuli jak w domu, gdyż na okręcie znajduje się człowiek mówiący po litewsku, a wszystko jest bliższe i miłe, czego o innych okrętach powiedzieć nie można. „Sobieski” należy do spółki okrętowej Gdynia — Ameryka”.

TYRONE POWER W ANGLII.

Do Anglii przybył ostatnio znany aktor filmowy amerykański. Po wyjściu z dworca został otoczony przez tłum wielbicieli i wielbicieli jego talentu, którzy wszelkimi sposobami starali się zdobyć autograf słynnego aktora. Na zdjęciu — Tyrone Power i brońca go policja otoczony tłumem tłumem, dotykających się o autografy, wielbicieli Tyrone Powera.

Leopold Brodziński

Scenariusz życia

Powieść 17

Podarunek ślubny

Witaj moja kochana, tu zbiera ci wszystkie moje stare skarżetki, abyś miała co ceniwać.

— Nigdzie się nie pętam, tylko poszłam poszukać mamę. Zdawało mi się, że się na mnie rozniewala.

— Za co? — spytał hrabia, wybierając miniaturową łyżeczką osad cukru na dnie filiżanki po czarnej kawie.

— Mama do mnie ma pretensję za zdjęcie w tygodniku. A co ja jestem temu winna, że jedna koleżanka posłała moją fotografię, którą jej darowałam?

— Jak się ta koleżanka nazywa?

— Jak się nazywa?

— Tylko niech panienka od razu odpowiada. Nie myślajcie się, jak w instytucie psychologicznym.

Terenia zaczerwieniła się.

Ryżka rozemknął się i powiedział:

— To ja sam odpowiem na to pytanie: ta koleżanka nazywa się Terenia Dalecka. Ale to może być nasza wspólna tajemnica.

— Pan hrabia jest bardzo dobry.

Terenia wyciągnęła do niego rękę.

Ułaskiwał jej dłoń i powiedział:

— Szlama.

Przy stole oprócz hrabiego nie było już nikogo.

Przysiadła się do niego i spytała:

— Podobno jakiś telegram pan otrzymał.

— Przyszedł telegram ale nie do mnie, tylko do pani domu, do pani cioci. Zapowiada awanturę przychycie tutaj na pensjonat znana dziennikarka z pociąga, Melitta Skierska.

— O, jako pisarkę znam ją doskonale, — zawładła entuzjastka filmu. — To Melitta Skierska pisze takie świetne reportaże, wywiady, z artystami i artystkami. Wszystkie jej powieści czytam w ocinkach gazetowych. Wiem, że dwie z nich będą teraz filnowali.

Zaklaskala w ręce po dziecinie i dodała:

— Ach jak ja się cieszę, że poznam Melittę Skierską.

— Właśnie chciałem zaproponować, aby pani pojechała ze mną na stację po nią.

— Z największą chęcią, panie hrabio. Czy długo tu ona pozostanie?

— Mówił mi Misza, że mają się naradzać nad scenariuszem z jej powieści „Tatuk chciał ją zastrzelić”.

— Przeproszę pana hrabiego, a e jeśli się nie myli, to ta pani lubi wyszukiwać nowe talenty, popierać je i finansować.

— Tak i ma nosa w tym względzie. Nazywają ją polskim Grillithem w spółnicy. Jest to bardzo nieprzeciętne kobiecie.

Spojrzał na zegarek.

— Ale już późno. Pomówimy o niej jeszcze w drodze.

W tej chwili zajął przed ganek samochód

— Zaraz będę gotowa — zawołała Terenia i wróciła po chwili, ubrana w jedwabną pelerynę od kurtki i kciakteryjnie na jedno ucho zabitym gminajasy beretce.

Kiedy limuzyna ruszyła przetrącając gaz m. znalazła się na szosie, panienka nawiązała rozmowę do przodu przy stole tematu.

— Ach, panie hrabio, panie hrabio, żeby pan wiedział jaka ja jestem szczęśliwa!

Ryżka spojrzał z sympatią na wdzięczną w kółko Terenia dalewczynę i poufale pogłaskał ją po włosach.

— I co dziś takie szczęście panu przyniosło? Czy to ten list?

— Och, nie! Ten list był bardzo nieprzyjemny. Na szczęście przykre wiadomości nie dotarły do moich uszu, ale moje przyjaciółki.

Hrabia się usmiechnął półgłębkiem.

Terenia zaczęła na niego okiem. Usmiechnął się i powiedział:

— Pan myśli, że jestem egoistką? Rzeczywiście nie szczękuje tak. Ale dla siebie mam dziś tak dobry dzień, że współczucie dla nieszczęścia koleżanki nie posiadać racji mojej radości. Przede wszystkim, chcę się trochę rozmawiać, kiedy mamie upadł podtek i moja polska w rubryce fotograficznych, ale uczeszyłam się, że w domu nie mają mnie za taką, jeżeli listę umiesz. Pan chwycił mi Nautusia, powiedział, że przypomniał Max Pickford i Durbin byłaby rada, gdyby on ala taką rolę jak ja. A teraz znów przypomniał pani Melittę Skierską, która dał w moim sercu jakieś nadzieje, tak eś pragnienia.

Ach panie hrabio!

Ułaskiwała obie ręce hrabiemu, po wypowiedzeniu jej tym ichem wszystkiego tego, co rozspierała jej, myśli.

Hrabia pogłaskał ją.

— Niech pan hrabia będzie łaskaw powiedział mi jeszcze coś o tej pani. Na każdy odcinek jej powieści czekam z niecierpliwością. Jak wariaćka. To musi być niesłychanie interesująca osoba.

— O, tak. Zupełnie nieprzeciętny typ.

— Jedna?

— Bardzo. Posłała wyrazisty rysunek podobny do podobna jest do Turczynki. A leń, ciekawo ma haba.

Terenia rozemknęła się.

— Ciekawam, jakim epitetem poręczę się do pana hrabia, mówiąc kiedykolwiek o mnie?

— Może „Ścierwek”, może „le-cia”.

— Co to znaczy „le-cia”?

— To jest zdrobnienie od cholery, cholerca, tercia.

Terenia zaklaskala w ręce i śmiała się tak, że pokładając się, do ykafa twarzą kłosa.

— Melitta Skierska wprowadziła, że tak powiem, specjalną misję publicystki, interesującej się pięknymi sztukami, do dziennikarstwa. Jest szczerą mecenaską prawdziwych talentów. Bardzo przyjaźni się z Klepura i jestem pewna, że ten ten moralny toni wiele świadcząca swą prostotą. To ona przede wszystkim namówiła go powrócić z kraju, który tenenturizmowy tłum zatrzymał sam chod, w którym obrotu techniki, na środku ulicy, aby wokoło na ślach samochodu i dał się uprosić. Zaśpiewał na tej imprezie, wanoj estradzie, oklaskiwany przez tłum wielbicieli. Przywołany przez kwadrans był zatrzymany such ulicą. Kółko entuzjastyczny tłum zatrzymał nie zarywał ani na scenie operowej, ani na estradzie koncertowej, ten nowożytny tytan ludu Melitta Skierska to żywy w sztuka współczesnego, wielkiego miłośnika. Wprowadziła amerykański sposób interesowania najszerszych warstw czytelników sztuką i artystami. Jest to może jej największa zasługa.

Na początku małej stacyjki, oprócz hrabiego, prowadzącego ją, i jego córki, Terenię tam i spowrotem w oczekiwaniu na nią, nie było nikogo.

Terenia była zszokowana tym, że jej towarzysze „prowadzą ją za rękę”, nie miała świadomości jednak wycofać się z tej przyczyn i postanowie stała się artystką, nadmierne malować nóżkami, obywateli w plecionki wdrwane „na boku”.

— Niech pan hrabia się wstawi do pani Melitty, aby technika się uprosiła do mego sibuiku.

— Na pewno się zgodzi. To moja przyjaciółka.

— Mam już Dymkę, Budo, Barszczywkę, a teraz mam nadzieję dobrać sobie gal Artusa.

— Pani już go zna? To niebezpieczny smant dla pani.

— Nie znam go, ale moja koleżanka może mieć o nim opinionę.

— Wiesz pani ma aspiracje artystyczne?

— Szalona!

Pisa, który leżał wycelowany się na śladu, rozciągnął w błęko, skoczył na równe nogi, przeczesany okryciem dziewczęca i zaszczał.

— Na moje słowa pisa zaszczał, to szczerliwy omen.

— Syre, teby się pani sprawdziła tej przagnienia.

— Mój Bogo, że to jeszcze wody upijała, szlam.

O uzdrowienie spraw rybackich Polesia

Polesie — to ziemia tysięcy jezior, stawów i rzek. Najbliższym zatrudnieniem ludności tubylczej jest rybołówstwo. Nie wiec dziwnego, że na czoło zagadnień gospodarczych wysuwają się sprawy rybackie. Jak one wyglądają w istocie rzeczy?

RYNEK PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH W ŁODZI.

Na rynku papierów państwowych oraz listów zastawnych panowała wczoraj sytuacja zupełnie spokojna. Zaznaczyć jednak należy, że pewne papiry te, z których w pierwszym rzędzie wymienić należy pożyczki inwestycyjne, cieszyły się nieco większym popytem. Kursy tej kategorii notowano pod znakiem tendencji, jak również listów zastawnych notowano pod znakiem tendencji utrzymywania.

PRZEGLĄD

Wyszli z druku zeszyty 15—16. Przegląd Gospodarczy z dnia 15 sierpnia zawierający następującą treść: „Przebieg sytuacji” — E. R.; „Organizacja przemysłu i zagranicy” — W. Z.; „Z gospodarstwa polonijno-francuskiego” — D. Roman; „Dziękuję” — Z. gospodarstwa polonijno-francuskiego; „M. L. Drybalski”; „Elementy brytyjskiej sytuacji finansowej” — Dr. Józef Pajdak.

WARSZAWSKIE GIEŁDY

Table with market data for various commodities and currencies, including prices for wheat, oil, and exchange rates.

AKCJE

Table with stock market data, including prices for various companies like Bank Polski and others.

PAPIERY PROCENTOWE

Table with interest-bearing securities data, including prices for various government bonds.

GIEŁDY ŁÓDZKIEJ

Table with market data for the Lodz stock exchange, including prices for various securities.

GIEŁDY ZBOŻOWEJ

Table with grain market data, including prices for wheat, rye, and other grains.

maniam się z polowu ryb. Sytuacja taka nie może w dłuższym ciągu istnieć, gdyż byłoby to sprzeczne z interesami nie tylko regionu polskiego, ale i całego państwa na dalszą metę. Odpowiedzialne czynniki za stan gospodarczy tej ziemi muszą zdecydować się na uporządkowanie tego zagadnienia i przystąpienie do racjonalnej gospodarki rybackiej.

Uregulowanie rybołówstwa rzecznej jest nesterem na tym terenie bardzo trudne. Stan zarobienia rzek jest uzależniony w przeważnej części od poziomu wody. Na tym dziale opierać się całkowicie nie można, ale trzeba koniecznie wprowadzić obwody rybackie i związki ochrony ryb, które jeśli nie zlikwidują zupełnie kłusownictwa i nie przeciwdziałają się d. tychezasowej eksploatacji ryb rzecznych, to przynajmniej przyczynią się do racjonalizowania gospodarki rybackiej na rzekach. Obecnie z powodu dużego spadku wody w rzekach i panującego kłusownictwa, spadek produkcji ryb wynosi około 75 proc. Może on ulec poprawie, gdy systematycznie i z wadą częściowymi etapami wprowadzane będą słuszne postulaty rybackie.

Targi Wolyńskie łącznikiem handlowym centrum kraju z Kresami

Targi Wolyńskie w Równem które jako 10-ty jubileuszowe Targi Wolyńskie odbędą się w okresie od 15 do 25 września, są wielką imprezą, gospodarczą Wolyńską, łączącą wspomnianą tradycję starych niedługo kłusowniczych z nowoczesnymi formami wymiany handlowej, dającą wyraz tendencjom i uhandlowaniu produkcji wolyńskiej, tym tendencjom, które ostatnio stały się tak bardzo silne. Z daniem Targów tych jest zaktualizowane wolyńskie, produkcji rolniczej i produkcyjnej przemysłowej zachodnich i centralnych dzielnic Polski oraz ułatwienie w ten sposób eksportu wewnętrznego z Wolyń.

O roli Targów Wolyńskich jako łącznika handlowego Wolyń i całych Kresów Wschodnich z przemysłowymi województwami Państwa, władzą najlepiej cytują fakty. Po raz pierwszy w roku 1935 Targi zwiadały ok. 50 tys. osób, w 1938 r. ilość zwiedzających wynosiła już ok. 120 tys. osób. Swoją wymowę posiada też cyfra, charakterystyczna udział wystawców w r. ub. 300 wystawców ze wszystkich dzielnic Polski. Zasięg oddziaływania Targów Wolyńskich w ciągu lat ostatnich zwiększył się w sposób imponujący i obejmuje obecnie całą Polskę, gdyż nie ma chyba w kraju większego zakładu przemysłowego, wytwarzającego potrzebne dla Wolyń artykuły, któ-

mużytków, aby tam mogli powstać sta-... tak niezbędne dla sztucznej hodowli rybnej.

Historia rozwoju Poleskiej Spółdzielni Rybackiej w Pińsku wskazuje, że dużo można dokonać przy dobrej woli zbiorowej i przewidującą zarządztwem kompetentnych czynników. Spółdzielnia ta powstała w 1934 r. i w okresie roku 1934-35 działalności swej obroty wynosiła sumę 26 600 zł. Kwota ta z każdym rokiem znacznie wzrosła i już w r. 1938-39 wynosiła — 715.000 zł. Jakże to piękny rozwój! Jest przerwana pilną by władze gruntownie rozważyły te sprawy i je naprawiły w myśl dezyderatów ludzi fachowych i doświadczonych. Nie ulega wątpliwości, że stan gospodarki rybackiej na Polesiu w sensie je na złość wszystkim innym ziem i będzie ono przykłądem, jak należy rozumnie gospodarować, by z tego miała pożytek ludność miejscowa i cały kraj.

Koniunktura.

DOBRE ZBIORY ZBÓŻ W ROSJI ZIMOWEJ.

Według oficjalnych sroczek oszacowań, tegoroczne zbiory przekroczą 120 mln. ton zboża (cyfra rekordowa z 1937 r.). Zbiory w ubiegłym roku wynosiły tylko 95 mln. ton.

BRAK DEWIZ WE WŁOSZECH.

Czynnik gospodarczy Włoch zostali za niepokoje nagłym brakiem dewiz. W związku z tym, rząd faszystowski zmuszony był wydać nowe przepisy, mające na celu z jednej strony ograniczenie kwot dewizowych dla turystów włoskich, udających się za granicę do tysiąca lirów na osobę, a z drugiej strony w celu ułatwienia transferu kapitałów należących do obywateli włoskich zamieszkających za granicą.

WOJNA GOSPODARZA NIEMIEC Z TURCJĄ.

Zdecydowane stanowisko Turcji, która nie pozwoliła się wciągnąć w orbitę zupełnej zależności od Niemiec, spowodowało ostre reprosze ze strony niemieckiej. Niemcy oświadczyły całkowicie wykonania zamówień, które miały być usatysfakcjonowane dla przemysłu tureckiego w obecnym sezonie letnim i zarazem zażądały przemyślni nie mieckiemu nie przyjmowanie zamówień turkich. W konsekwencji tego przebiegają ostatnio w Niemczech kupcy tureccy oraz wszyscy studenci, którzy wrócili przez rząd swój do kraju, wzywają do wrotu do kraju.

SPADEK EKSPORTU WĘGLA W NIEMCZECH.

Angielski eksport węgla w 1938 r. okazał się bardzo znaczący i obecny jest wyższy o blisko 1 mln. ton niż w roku ubiegłym, natomiast wywóz węgla niemieckiego stale maleje. Za pierwsze pięć miesięcy br. nie miecki eksport węgla spadł o blisko 3 i pół mln. w porównaniu z r. ub.

NOWY FRANCUSKI KARTEL SZTUCZNEGO JEDWABU.

Długotrwałe pertraktacje w sprawie zorganizowania kartelu sztucznej jedwabiu które prowadziły producent francuski, do prowadzenia w końcu do wyniku. Umowa kartelowa została podpisana, a biuro centralne sprzedaży zaczęło już funkcjonować. Władztwo mówiące, dokonano odbudowy kartelu, który istniał już w roku 1932, a w

Dla rzetelnego stwierdzenia jak niewłaściwa gospodarka rybną panuje na ziemi polskiej, należy przytoczyć następujące fakty: gospodarz polski posiadający swą łakę przylegającą do jednej z rzek, gdy poziom wód jest niższy, rozkopuje jej brzeg i czeka na podniesienie się poziomu wody. Natomiast woda wylewa na jego łakę, tworząc staw i ten ryb. Po pewnym czasie woda opada ale ryba już nie wraca, lecz zostaje przez niego dokładnie wyłuska. Nie jest to sporadyczny wypadek zawsze znajduje nadławców. Z rzadką się to często, gdyż przykład zawsze znajduje nadławców.

Taka gospodarka rybną na obszarze „krainy tysięcy jezior i rzek” winna być zlikwidowana i zaprowadzona wzorowa produkcja ryb. która przelic jest największym bogactwem tej części naszych rejonów wschodnich.

KURS DLA PRZEDSTAWICIELI HANDLOWYCH.

Rozpoczęto już prace przygotowawcze nad zorganizowaniem w dniach 16-17 września dla przedstawicieli handlowych. Kurs trwać będzie 4 miesiące. Wykłady odbywać się będą w godzinach wieczornych 3 razy w tygodniu; zapisy na kurs rozpoczyna się z dniem 1 września br.

Kurs organizuje Zrzeszenie Chrześcijańskich Przedstawicieli Handlowych i Kupców Podróżujących (Warszawa, Ziemia 80), przy współudziale Kupieckiego Instytutu Wiedzy Zawodowej.

MIASTO C.O.P., GDZIE NIE MA BRZUBOTNYCH.

W obecnych granicach C.O.P., znajduje się miasto Dukla w obrębie powiatu krosnińskiego (województwo łódzkie). Jest to na terenie C.O.P. jedno z nielicznych miast, nie odczuwających zagadnienia bezrobocia. Charakter miasta jest rzemieślniczo-handlowy. Najwyższą klasę bezrobotnych jaka w tym mieście została zanotowana objęła tylko 9 rodzin. Miasto to, liczące obecnie 2 i pół tysiąca mieszkańców ma duże wiodki rozwoju, zwłaszcza, że już od wielu lat było ośrodkiem ruchu przemysłowego. Jeszcze bowiem przed wojną znajdowały się w tym mieście trzy rafinerie nafty, dwie gorzelnie, fabryka zapalnic, wyrobliająca równocześnie świecę i mydło, a nadto hurtowy handel winami węgierskimi.

ZWIĄZEK RZEMIELNICTWA POLSKICH SPÓŁDZIELNI KUPIECKICH.

Pod przewodnictwem prezesa H. Bruna odbyło się Walne Zebranie Związku Rzemielniczego Polskich Spółdzielni Kupieckich. W zebraniu wzięli udział przedstawiciele 17 spółdzielni na 20-kilku strażonach. Zgodnie z uprzednio nadanym przez Min. Starbu zezwoleniem na zagwarantowanie przez spółdzielnię kupiecką swiętym rzemielnictwu, obecna jedynostanowa uchwała powołała go do życia. W ten sposób położone zostały podstawy porządkujące na rozwój polskiego handlu, im o i e poprzedni hurt polski, dla braku kapitałów nie mógł skutecznie konkurować z hurtem tyrolskim, to obecnie strażoncy się na zasadach spółdzielczych i uszczelniają, dzięki zaangażowaniu związku rzemielniczego, uprawniają spółdzielców, które mogą samostanowić swój towar polskiemu detaliście po cenie konkurencyjnej.

ZAGADNIENIE KUTONNY.

Przez władze mające nadzór nad importem bawełny, stwierdzony jest fakt, że wazęgo spadku używania kutoniny w przemyśle bawełnianym. Odnosi się to szczególnie do łódzkiego przemysłu bawełnianego. Przemysł ten uważa, że przez stworzenie Funduszu Kotonizacyjnego stworzono zbyt duży aparat rozbudowujący produkcję kutoniny.

Należy zaznaczyć, że z funduszu Kotonizacyjnego otrzymują premie przy eksporcie tkanin bawełnianych fabrykanci łódzcy i dla tego ich negatywne stanowisko w stosunku do ograniczenia importu bawełny, jest tym bardziej nie - zrozumiałe.

Dzień powszedni wsi kaszubskiej „Zeby po słotwiec, to tak, ale więcej, to no.”

CHALUPY NA HELU, w sierpniu

Istnieje przesąd, żeby nad morze jechać w lipcu. Tymczasem nigdy słotwiec nie jest tak intensywnie, nigdy woda nie jest tak ciepła, a dnie bezwietrzne, jak w sierpniu, a zwłaszcza w drugiej jego połowie. Jest już wtedy dość pusto, z letników pozostają stali bywalcy, entuzjastki, ludzie, pragnący wypoczynku, a nie halasowych rozrywok.

Mala wieś kaszubska, Chalupy, ma sporo tych „wokół” gości, przyjeżdżających z roku na rok do tych samych gospodarzy. Znajdą się z nimi dobrze, żona, wspólny żywioł. Uroczą wioską, mieszkaniami dawcyngami, negabonami, kawiarzami i szparym ludem i taniec!

jak naliwi. Zie, pani, jak nema tych rękoboczych w domu — potrasz głowa. — A mąż? Utonęł, morze zabrało. Aholzy najmłodszy, miał wtedy rok. A teraz ma dziewięć. Trzy starsze córki jeszcze zostały. W letnie letnikom usługują, w zimie chodzą do Kutmy pracować w wędzarni.

Dziewięćcioletni Aduz już jedził na polowy z wujem, zaprawia się do przyszłego zawodu. Przecie to jedyny syn, podpora matki na starość. Delawczeta marzą o tym, żeby kiedyś pojechać do Gdyni, Nigdy w życiu tam nie były.

Okaruje się, że i starsza Lucja nigdy nie była w Gdyni i widać, że rybaków starzeje pokolenia. Z kobiet prawie żadna nie wyjeżdżała poza Puck. Jedna stara kaerubka umarła niedawno mając lat 84 i tyko raz w życiu była w Pucku na własnym ślubie. Poza tym znała tylko Swarzewo — dużą wieś kucielną, a cudownym posiadaniem Mathi Bunkiej.

Na drugi dzień zabieram 18-letnią Adę Jekówną do Gdyni. Jest ośmioletnia i przerażona, uciepiona kurczowo mojej ręki. — O Jemu! czy to też może być lezce wiesz miasto na świecie? I takie do my? I ludzie się nie boją mieszkać tak wysoko?

ale czy nie zapomnia się trochę o tym, co napisano? Lud kaszubski jest nastrojony bardzo patriotycznie. Bure pokolenie, pamiętające okres niemiecki, pamięta też ówczesną b'ę do Nili o nich nie obrał, nikt tu nie przyjeżdżał. Chleb przewoził raz na dwa tygodnie łódzki Puck i jedli czwarto. Najbardziej posępny polski był w Pucku, tak że w lasach brzołskich tygodniami czuano u-brywali się słuczycy zbłądzi z różnymi miast „mamiłch” Buda była w... A teraz?

Letnicy dają zarobek, w zimie... „mazy” z oddolnych plemiędaj. Poku... woli się, porobili inwestycje, ułica wywar... młodymi łupami. Jest poczta, policja, bank... z światem, aby d' a ryb, nie potrzebuje się chwalić o polowy. Dzieci czytają, spienają piosenki, wyuczone w szkole, w... niepokoję mając im spokojnie życie... się z całą szlachetnością

Budowa kościoła w Starosielkach

Budowa kościoła pod wezwaniem św. A. Boba w Starosielkach, dzięki wysiłkom komitetu z ks. proboszczem

Rocznica czynu legionowego

W związku z proklamowaniem przez miejscowe społeczeństwo uczczenia rocznicy Czynu Legionowego, dzisiaj w dniu 24 bm. odbędzie się w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego posiedzenie sekcji propagandowej Komitetu Wojewódzkiego.

Powrót prezesa S.O. z urlopu

Odziedaj powrócił z urlopu wycieczkowego i objął urządowanie prezesa Sądu Okręgowego w Białymstoku p. Józef Ostruszko

Pracownicy inżyniera Kordaszewskiego na Białym Krzyżu

Pracownicy inż. Kordaszewskiego, pracujący na Krywanach, złożyli 75 złotych na Polski Białej Krzyż.

Wyniki kwesty

Niedzielną kwestę na rzecz kołnierzów dla dzieci z Goniądza, Goniądzka i powiatów przyniosła polska — niemieckiego przyniosła dochód w sumie 646 zł, 29 gr. Największą sumę zebrano w puszcze nr. 41 na dworcach kolejowych na 36,80 zł. Polskę Związek Zachodni składała tę drogą serdeczne podziękowania wszystkim, którzy przyczynili się do powodzenia kwesty.

Komunikat O.P.L.

We czwartek dnia 24 bm. odbędzie się w teatrze „Palac” odprawa Komendantów O.P.L. Bloków i zastępców.

Renoma?

Poparzył się spirytusem

Teofil Michał (Szosa do Wa. Iko-wa 14) uległ ciężkiemu poparzeniu ciała podczas zapalania miszki spirytusowej. Pierwszej pomocy udzielono mu w szpitalu żydowskim.

Wymuszanie pieniędzy na wodę

Klimczuk Leobadia (Stołowa 29) zameldowała policji, że Klimczuk Antoni od dłuższego czasu zmusza ją do dawania pieniędzy za wodę, a w dniu 20 bm. pobił ją dotkliwie.

Podrzucone nienowicie

W korytarzu domu przy ul. Pierackiego 49 zostało porzucone dziesięć sztuk nienowicie w ilości czterech tygodni.

Z Teatru Miejskiego

Gościnnie występy Teatru Miejskiego w Wilnie dała w teatrze dwa przedstawienia w sobotę dnia 26 bm. i niedzielę 27 bm. o godz. 8,30 p.t. „Niezłomny system”, komedia w 3 aktach Lucyna Krzemińskiego.

Komedia była grana we wszystkich większych miastach w Polsce i cieszyła się ogromnym powodzeniem. Udział biorą: pp. Leonora Nicorowa Zofia Markowska, Antoni Janewicz i W. Sclbor.

Sądziec należy, że publiczność białostocka nie ominię okazji zobaczenia tak utalentowanych aktorów Teatru Wileńskiego i zapołą nasz teatr po bisy.

Bilety do nabycia wcześniej w Księgarni Nauczycielskiej, a w dniu przedstawienia w kasie Teatru tel. 2-77 od godz. 11 do 21-oj. Ceny билетов od 70 gr. do 3 zł. 50 gr.

Walka z bilonowymi strachajłami

Aresztowanie lodzianina Włocha za kombinacje bilonowe

Na rynku białostockim daje się zauważyć brak bilonu srebrnego: pięć i dziesięć złotych. Jest to niewątpliwie wynik kombinacji kombinatorów bilonowych, którzy wykorzystując naszych kmiotków, przynosiła im znaczne operacje z cwałstozłotywkami. Oczywiście i świadomościowy chłop traci na tym. Nie zdaje on sobie sprawy, że elektryczną wartość srebra w pięciu i dziesięć złotychkach, przedstawia się jak jeden

do pięciu. W pięćdziesiątowie jest srebra wanyńskiego za 80 gr. Poniżej dziesiątka to niewątpliwie destrukcyjne czynniki, które dla wiadomych celów gromadzą bilon, aby utrudnić normalne funkcjonowanie aparatu gospodarczego.

Aresztowanie dyrektorów banków niemieckich na Pomorzu i Północnym doje nam w tym kierunku bardzo wiele do myślenia.

Kombinatorom bilonowym winno społeczeństwo polskie wypowiedzieć zdecydowaną walkę i komunistów odpowiednim władzom o każdym zaobserwowanym wypadku kombinacji bilonowych.

Za swego władze przystąpiły do energicznej walki z tymi strachajłami.

Między innymi onegdaj został aresztowany lodzianin Giovanni Soroviu (Sienkiewicza 4), który nie chciał wydawać reszty w srebrnym bilonie mimo, że ten bilon posiadał.

Również został aresztowany Jan Adamki (ul. Starosielce) u którego zamaskowano 310 złotych w drobny bilonie przetrzymywanych w celach kombinacyjnych. Objął oni zasada na ławie oskarżonych.

Zastraszamy przy tym, że niema obelżyście żadnej obywatelskiej podstawy do oczekiwań od banknotów i magazynowania bilonu. W sile polska jest silniejsza niż była kiedykolwiek. Złote polskie są zagranicą przetrzymywane tak samo jak dolary, czy funty angielskie.

Jedni już ktoś chce koniecznie nabywać kupie za swoją oszczędność, niech kupieć za swoją, oszczędność, niech kupieć za swoją, oszczędność, niech kupieć za swoją, oszczędność.

Oczywiście jeżeli ten ktoś daje się powodować nerwami, naderżypianymi przez wroga, takim agitacją. Ale niech na miłość boską nie będzie biernym narzędziem w ręku złodziei nam czynników i niech bezmyślnie nie gromadzi bilonu. Bo wyobraźmy sobie teoretycznie, że nastąpiłaby dewaluacja złotego, skutkiem jest to zupełne wyłączenie. Toć przecież w tym wypadku i srebrne pięćco i dziesięćzłotywkami zostałyby też zdewaluowane.

W tych warunkach gromadzenie bilonu jest gospodarczym nonsensem.

Wielkie ożywienie w przemyśle włókienniczym

W ostatnich dniach ruszył rynek wewnętrzny

Włókiennicze fabryki białostockie pracują w dalszym ciągu pełną parą, pracując na dwie, a nawet na trzy zmiany. Fabryki te produkują nie tylko na potrzeby wojskowe i na eksport, ale i na potrzeby rynku wewnętrznego. W ostatnich tygodniach, zbieżność do Białostoku wiele kupców z różnych stron Polski, które poczyniły większe obrotunki na manufakturę białostocką. Jaki z tego wynika rynek wewnętrzny, który jeszcze do nie dawna był nasycony ruszył. Kupcy krajowi naważali z przemysłowcami białostockimi transakcje, nie tylko wełnowe, ale i gotówkowe, kładąc przy tym szczególny nacisk na terminowe wykonanie zamówień. Oznacza to, że rynek wewnętrzny daje duże zapotrzebowanie na tanie towary białostockie. W związku z tym ożywieniem w przemyśle białostockim dało się za-

notować pewną wyższą cenę na szmaty, które w łwiej części sprowadzane są ciągle jeszcze z zagranicy. Przystępując należy, że szmatka ta jest tylko chwilowa, nie służyła do żadnych uzasadnionych powodów do podwyższenia cen.

W związku z tym spadło bardzo poważnie bezrobocie wśród włókienniczych, zorganizowanych we wszystkich trzech związkach zawodowych ZPZZ, Chrześcijańskich i Klasowych.

Walne zebranie członków Wojewódzkiego Obywatelskiego K-tu Pomocy Zimowej

We wtorek dnia 29 bm. o godz. 19, w sali konferencyjnej Urzędu Wojewódzkiego Białostockiego (sala Branickich) odbędzie się walne zebranie członków Wojewódzkiego Obywatelskiego Komitetu Pomocy Bezrobotnym w Białymstoku.

Porządek dzienny obejmuje: spr-

Walne zebranie członków Wojewódzkiego Obywatelskiego K-tu Pomocy Zimowej

Ważnym z działacza Wojew. Ob. Kom. ZPZZ, 1938-39 r. sprawozdanie komisji rewizyjnej. Porządek dzienny: 1) sprawozdanie komisji rewizyjnej. 2) uchwały. 3) dyskusja i wniosek w loski.

Przywłaszczyl skrzynie kłopot

Lejster Kaplan (Złota -) zameldował policji, że Józef Kracowski (Gronwaldzka 11) przywłaszczyl na szkodę Kupieckiego obywatelskiego komitetu.

Zatrzymano:

Policja zatrzymała Kindler Aleksandra oraz Zimowę Alirede, zam. przy ul. N. Warszawskiej 118, pod zarzutem stawiania oporu policji, Dąbrowskiego Józefa (N. Warszawska 54) do wystrzelenia, Przemysław Merle bez względu na miejsce zamieszkania do usalenia tożsamości i Czerwskiego Jana z rowerem niewidomego pochodzenia.

Zakończenie obozu orłat Związku Strzeleckiego

W dniu 24 sierpnia br. o godz. 17-ej odbędzie się w Zielonej (obok Białostoku) uroczyste zakończenie obozu letniego Orłat Związku Strzeleckiego m. Białostoku.

Na program złożą się: przyrze-

czenie orłat, defilada, pokazy dywizji orłat, rozdanie nagród i zakwalifikowanie przyznawanie. Zamknięcie obozu nastąpi odpiewaniem hymnu i opuszczeniem flagi.

Wiec OZiL w Wysokim Mazowieckiem

W ubiegłą niedzielę odbyło się w czasie odpustu w Wysokim Mazowieckim wielkie zgromadzenie publiczne, zorganizowane przez Obwód Obrót Zjednoczenia Narodowego. W wiecu ym wzięło udział 2,000 osób, które z ogromnym zainteresowaniem wysłuchały przemówienia pos. Mystkowskiego.

Mówca przedstawił zgromadzonemu obecna sytuację polityczną Polski, podkreślając jej izolację stanowisko całego narodu polskiego w konflikcie polsko-niemieckim.

Zgromadzenie zostało zakończone odprawieniem przez tłumy ludności

„Roty” oraz obywateli na cześć Nacelnego Wodza Marszałka Rydza Smigłego oraz Armii.

Znana w Białymstoku komunistka na ławie oskarżonych w Sądzie Apelacyjnym

W sądzie apelacyjnym w Wilnie odbywa się proces bandy komunistycznej, która między innymi działała na terenie woj. białostockiego. W szczególności znana była z terenów Białostoku emigracyjna z Sowietów, instruktorka Centralnego

Komitetu KPZB. Bronisława Jan-Lowka, która otrzymała w swoim czasie wyrok śmierci z więzienia i karę kłopot z tego kontynuowała dalej pracę wyrotową w Białymstoku i w Wilnie, używając pseudonimów: Irenej Piotrowskiej i Sani Berman. Wyrok zostanie ogłoszony w dniu dzisiejszym.

Zamknięcie dziesięciu piekarń

Jak się dowiadujemy, władze administracyjne w Białymstoku zamknęły cztery piekarnie, które nie odpowiadały warunkom przemysłowym.

W najbliższych dniach ma być zamkniętych dalszych pięć piekarń, które nie dają takich rezultatów myślowych.

Nieszczęśliwy wypadek w luszcarni

Podczas pracy w luszcarni przy ulicy Kościelnej 4, uległ ciężkiemu poparzeniu Stanisław Czekal, zam. przy ul. Łąkowej 11. Czekal kar-

sa pogotowia odwiezła do szpitala żydowskiego, gdzie udzielono mu pierwszej pomocy i postawiono mu kuroci.

Zderzenie autobusu z furmanką

Na skrzyżowaniu ulic Pierackiego i Zwirki i Wigury nastąpiło zderzenie autobusu Autokomunikacji i KP, prowadzonego przez szofera Mariana Morawskiego z furmanką Wiatraczowej 9 z wozem firmy Fordson, prowadzonym przez Józefa Fortetera, zam. przy ul. Kaszubskiej 18. W rezultacie katastrofy koń Fortetera został poważnie pokaleczony, a auto łuski zostały wybita szybka.

dr. Walewski
choroby skórne, weneryczne, mocznicy
Siemkiewicza 14, tel. 9-49

Najechał rowerem na chłopca

W Wołkowysku przy ul. Brzeskiej 23 Janina Gorta, zam. w gm. Sienkiewicza, jadąc rowerem w kierunku niestronalnej strony napotkała na Władysława Prudnika 10-letniego, w wyniku czego chłopca uderzyła.

Zebrała publiczność ustawiła policję. Z operacji wyrotowała ją policja.

Pobudziej został odwieziony do miejscowego szpitala.

Większa kradzież w Wołkowysku

W Wołkowysku w domu starców przy ul. Końska Jozefowicza, zam. w szkole Dawida Agnieszka skradziono gotówki 1057 zł. 50 gr. 50 gr. Pobydziej został odwieziony do miejscowego szpitala.

Podobnie do kradzieży są Aljon Szymko i syn Józef Kadysz, zamieszki przy ul. B. Jozefowicza 8.

TERMOLINA
najlepsze paliwo do prymusa

Zginęła umysłowo-chora

Umysłowo chorego Elżbieta Elżbieta (Sobieskiego 18) wydziera się z domu i dotychczas nie wróciła.

Kradzieże

— Licherman Elżbieta (Je podjechała chwilowo nieobecności domowników skradziono jej z mieszkania srebro wartej wartości 150 zł.

— Kapłan Anna (Nowy Świat 27) zameldowała policji, że mieszkanie przy niezamkniętym oknie i skradli różne przedmioty wartości 60 zł.

Zamknięcie III turnusu kolonii dziecięcej w Rudzie

W dniu 27 bm. o godz. 17-ej po południu odbędzie się uroczyste zakończenie III-go turnusu kolonii dziecięcej w Rudzie k. Włók, organizowanej i utrzymywanej przez Związek Pracy Obywatelskiej Kółek pow. białostockiego.

Pokój ze wszelkimi wygodami i meblami w miarę.
Kupiecka 1 m.12.

GRYP
Cena 25 groszy
Potężny dramat filmowy produkcji polskiej w 1 g powieści Dziejów Mostowiana
OSTATNIA BRYGADA
(Prawo do szczepienia)
w roli g. BARSZCZEWSKA

POLONIA
Cena 25 groszy
Sensacyjna - Dramat - Sentyment
Miasto chłopów
Film o bezdomnych chłopach w roli g. Spencer Tracy i Młody Rooney

„ŚWIAT”
Dziś wznowienie polskiego filmu
KSIEŻNA ŁOWICKA
W rolach głównych:
Jadwiga Smorawska, J. Węgrzyn, S. Jaroc
Całkowicie nowe techniczne wykonanie.

Materiały wełniane, bawełniane i jedwabne poleca po najniższych cenach
BŁAWAT POZNANSKI
Właśc. DYONIZY KNAST
Białystok, ul. Kilińskiego 4

Amerykańska pomysłowość. Zamrożone pacjentki.

Niezwykły eksperyment na dorocznym kongresie lekarzy.

Na dorocznym kongresie Amerykańskiego Tow. Medycznego poczyniono doświadczenia na kilku kobietach, chorych na nieuleczalne choroby, jak rak i inne. Pacjentki zostały rozebrane i pokryte pecherzami zawierającymi rozbitą kawalki lodu. Przebieg eksperymentu wyglądał tak:

Naprzeciw pacjentek instaluje się wentylator elektryczny. Po trzech godzinach spada wewnętrzna temperatura pacjentki do 31 st., przy której temperatura zasypiają one. Ich sen przypomina letarg, w którym wpadają marzący ludzie. Lecz nie cierpią one i nie marzną. W pokoju, w którym leżą, utrzymuje się niską temperaturę, tak że gdy zdejmuje się z pacjentek pecherze z lodem, temperatura ich nie podnosi się. W takim stanie są utrzymywane przez pięć dni. Na szósty dzień zostają pacjentki obudzone przy pomocy czarnej kawy, którą wlewa się łyżeczkami w usta lub przez długie nacięcia.

Pewna kobieta, którą w ten sposób „zamrożono” (chorowała na raka), jeśli nie zupełnie wyzdrowiała, to ukazały się już pewne oznaki poprawy. Żadna natomiast z kobiet, nad którymi dokonywano eksperymentów, nie przeżyła się. To wszystko skłania uczonych do przypuszczenia, że medycyna stoi w obliczu wielkiego odkrycia, które da możliwość leczenia takich chorób, jak angina pectoris, gruźlica, rak oraz choroby umysłowe.

Działalność serca i płuc w „zamrożonym organizmie” redukuje się znacznie. — Szkielety drobnoustrojów zostają osłabione w biernym organizmie, czynność zaś zdrowych tkanek nie ustaje. Temperatura podczas trwania eksperymentu nie jest oczywiście zbyt niska, w takim bowiem wypadku rezultaty leczenia mogłyby być ostateczne. Są jednak ludzie, którzy nawet przy bardzo niskiej temperaturze mogą przez pewien czas utrzymać się przy życiu.

Sensacja amerykańskich teatrów rewii wychłodziła miss Anita, która bez szkody dla swego organizmu może spędzić 21 minut zamknięta w bloku lodu. Urodzona w Kanadzie, miss Anita od wczesnej młodości przyzwyczaiła się do surowego klimatu północnego. Pozwalając co wieczór zanurzać się prawie naga w 2500 tonowej bryle lodu, młoda Kanadyjka zarabiała w ten sposób na życie. Przed bezpośrednim kontaktem z lodem chronią ją jedynie ubrania na drie lodowej trumny dwie cienkie serwetki. Po dwudziestej jednej minucie wydobywają ją z lodu zeszywniała, zimna, śliza, pobudzając masażem i nacięciem siły wyciśniętym organizm do normalnego funkcjonowania. Miss Anita jest swego rodzaju rekordzistką, zresztą jedną z najbardziej charakterystycznych cech amerykańskiego życia jest skłonność do ustanawiania rekordów w rozmaitej dziedzinie.

A teraz kilka „rekordowych” cyfr z Innej dziedziny.

W Stanach Zjednoczonych znajduje się 16 251 kinoteatrów o łącznej liczbie — 9 858 300 miejsc. Tygodniowa frekwencja w kinach wynosiła w r. 1938 przeciętnie 84 miliony widzów. Przepiętna liczba miejsc w kinie 628. W ciągu 1938 roku wyprodukowano 4450 filmów (długo i krótkometrażowych). Ogółem zarejestrowano dotychczas w Ameryce 40 673 filmów.

Dochody kinoteatrów amerykańskich wynoszą mniej więcej miliard dolarów rocznie. W Ameryce istnieje bodajże rekordowa ilość klubów o różnorodnym charakterze i rozmaitych celach. Ta ołbrzymia ilość klubów spowodowała powstanie „klubów antyklubowców”. Oryginalny ten twór ma na celu prowadzenie bezwzględnej walki z manią zakładania nikomu niepotrzebnych klubów.

Wielki połów delfinów w północnej Norwegii.

Bogaty plon połowów delfinów u północnych wybrzeży Norwegii.

Na Węgrzech prywatne zakłady pracy WYPŁACAJĄ PRACOWNIKOM DODATEK na wychowanie dzieci.

Na Węgrzech z końcem zeszłego roku urzeczywistniony został ważny etap w dziele polityki społecznej przez uchwalenie ustawy o dodatku na wychowanie dzieci. Ustawa ta była opracowana na wzór podobnych ustaw, obowiązuje w innych państwach, lecz dostosowano ją do potrzeb społecznych Węgier.

Mala prężność ludności Węgier powojennych została podkreślona w rządowym projekcie ustawy o dodatku na wychowanie dzieci i była w szerszym omówieniu podczas rozprawy w Izbach ustawodawczych. Ustawa wezwała w życie z dniem 1 stycznia 1939 r. Równocześnie minister przemysłu wydał szereg rozporządzeń wy-

konawczych. W myśl ustawy w przedsiębiorstwach przemysłowych, górniczych, handlowych i przewozowych zatrudniających przynajmniej 20 pracowników, wypłaca się pracownikom miesięcznie 5 pengő tytułem dodatku na wychowanie, tego na każde dziecko lub wnuka ślubnego, nieślubnego lub przysposobionego do lat 14, będącego na utrzymaniu pracownika zatrudnionego w danym przedsiębiorstwie. Do pracowników uprawniających do korzystania z dobrodziejstwa tej ustawy zalicza się robotników dziennych i tygodniowo płatnych, wóźnych oraz majstrów fabrycznych. Ekspedient handlowi są wyłączeni z tej ustawy.

Rozpylacze piany mydlanej nowoczesnym sprzętem technicznym strąty pożarnej.

Paryska straż pożarna jest przeciętnie dziennie wzywana 8 do 9 razy do pożarów nie licząc wypadków spowodowanych zalaniem piwnic, czy podwórzy przez pęknięcie rury wodociągowej, oberwanie się chimney, powódź itp. Rocznie licząc rozpylacze piany mydlanej, przy pomocy której straż pożarna dochodzi do trzech tysięcy, a strąty, wysłane we Francji przez pożary przeciętnie rocznie do półtora miliarda franków.

Organizacja służby przeciwpożarowej jest pierwszą troską każdego dobrego rządu miasta. Paryska straż pożarna została ostatnio wyposażona w nowoczesny sprzęt techniczny, m. in. w specjalne rozpylacze piany mydlanej, przy pomocy której straż pożarna może waga przez zalanie ich wodą. Do takich należą pożary szafy, kuchenki, itp.

Abonenci telefoniczni w Szwecji będą łączyli się sami z miasta do miasta.

Szwecja automatyzuje centrale międzymiastowe. Cały kraj został podzielony na 10 central i 49 grup. Abonenci będą mogli porozumiewać się w obrębie grup i w łączności z grupami w sąsiednich miastach przez telefonację międzymiastową, na którą każdy abonent, dołączający się do centrali, dołącza się również do grupy.

Do każdego wydziału do miasta, miasto automatyzacji 20 grup. Rzesza (29) ma być włączona w ciąg drzewiasty łączący miasta przez telefonację. Do każdego kabla międzymiastowego, na którym są wydziały, dołącza się również do grupy.

Samochód kierowany na odległość. Udana próba konstruktorów.

Od dłuższego czasu słyszy się o próbach sterowania pojazdami mechanicznymi na odległość. Pomyślnie wyniki otrzymał dotychczas, jeśli chodzi o „dostosowanie” samolotów i modeli lotniczych — w Ameryce rozwinięto się nawet poważne sport sterowania amatorskich modeli lotniczych napędzanych małymi silnikami. Natomiast próby kierowania z odległości samochodów napotykały na znaczne trudności, chociaż doświadczenia w tym zakresie są liczne.

W tym celu konstruktorzy zbudowali samochód sterowany z odległości. Samochód ten posiadał wzdłuż siebie kabinę 6 km. W tym celu konstruktorzy zbudowali samochód sterowany z odległości. Samochód ten posiadał wzdłuż siebie kabinę 6 km.

PODSŁUCHANE ZAKAZANE.

Wizytant: — Zamiat chodź po domach i zbieraj, czy nie lepiej było, by się pan zabrał do pracy? Czy nie słyszał pan, że praca ozdabia życie?
Zebrek: — Słyszam, ale ja cierpię na chorobę cukrową, więc lekarz zabronił mi używania wszelkich słodkich rzeczy.

PECH ZŁODZIEJA.
Sędzia: Trzy razy w ciągu jednej nocy władował pan do jednego magazynu sukien Złotwiej. Ale przysięgam panu, sukienka jedna, że ukradłem tylko jedną sukienkę.
Sędzia: Prawdę pan tedy ślusz trzy razy? Złotwiej: Wino jest moja żona. Po raz pierwszy wykradłem dla niej sukienkę, ale potem musiałem wziąć jeszcze dwa razy i sukienkę zmięć, bo moja żona nie spodobała się fałsom.

Przystań

Żona: — Jestem spokojna, że wiem gdzie jest mój mąż. A ta biała dziewczyna, nie wie nawet, gdzie jej mąż opłaca noce.

Mieczysław Janowski

Błękitny książkę

Powieść — 21

Zeby uspokoić groźnego amerykańskiego detektywa i uniknąć bombardowania, dyrektor musiał mu pokazać naszyjnik w skarbcu. Dopiero zobaczywszy klejnoty na własne oczy, detektyw uwierzył, że przynajmniej naszyjnik jest w bezpiecznym miejscu. Ale gdzie jest jego właścicielka?
Teraz znowu dyrektor nie może się opędzić próbach swych dostojnych gości: wszyscy chcą zobaczyć choć z daleka cudowny brylant, przynoszący szczęście.
Piękny hrabia Armard de Vetuli zagryzł wargi z wściekłości:
— I pomyśleć taka bogaczka była — tak blask i nie o tym nie wiedziałem.
A baron Chandell dodaje w duchu:
— Hełkoć trafił się taka, zawsze ktoś sprzed nosa łwianie. Ten przeklęty Capablanca — szatan wygryzał.
Ale oto nowa sensacja. Prawdopodobnie oboje zginęli w falach morza podczas wczesnej burzy. Dwie łodzie wypłynęły na morze i obie nie wróciły. Szczęśliwie jednej z nich znalaziono. Istnieje więc nadzieja, że może gdzie na morskich wysepkach schronili się.
Amerykański detektyw wyjechał z motorówką na poszukiwania. Zarząd hotelu wysłał także swą łódź motorową i kapitaną poltu.
Słońce zaczęło kiwać i niemal natychmiast spadł granatowy smolek. Z tarasów hotelowych widac imponującą grę światła, krążących się w oddali reflektorów, które oświetlają nadmorskie skały.
Publiczność zgromadzona na tarasach przysłuchiwała się temu widowisku. Czy też odnajdą przynajmniej awanturę? Czasami ktoś westchnął litologicznie:

— Taka bogata, szczęśliwa w grze i poszła na dno. A właśnie w tej chwili przed hotel zapadła ciemność i kmityna i wystrzały jakiegoś ob. Dyrektor struchlał. Widmo Abeg Corhan.
Ale widmo przemówiło stanowczo i rozkazująco:
— Proszę się niczemu nie dawać. Cała rzecz polegała na niepotrzebnym. Ja właśnie grałem z kasznie Moste Carlo.
— Ale łodzie, poszukiwania?
— Proszę za wszystko zapłacić, nie po sprawie!
— Ja jednak pragnę wiedzieć dla własnej.
— Bardzo pana proszę o posłuchanie swej ciekawości, jeżeli mam zachować dobre wspomnienie o pańskim hotelu. Jedyną rzeczą, w której niech będzie to co mówię.
— Rozumiem! — hknął dyrektor i szybko uspokoił swą zawiadującą ciekawość, zwadywszy, że na dyskretnie może a dobrze zarobić. Widzenie damie bardzo zajęty o opinię czemu się zresztą nie można dziwić. Matronka takiego potentata amerykańskiego! Dobrze płaci więc, wszyscy się odchyli w jak największej ujemnicy.
Przypadkiem zepsuła się na korytarzu elektryczność, gdy dama przechodziła do swego apartamentu, gdzie szły się przebrała, a potem do skarbcu. Wiosła na sztycy brylanty — talerman szczęścia i przysłuchiwała im się przez chwilę uważnie, jakby badała, czy nie są zamienione.
— Więc pani wraca „jeszcze” do domu?
— Oczywiście.
— Sama, ale to niebezpieczniej!
— Bynajmniej — jeśli ktoś nie będzie wiedział, że

wyjechałam, o zamachu zorganizowanym nie może być mowy. Nie spodziewano wyjazdu, to nasz system amerykański. Do widzenia.
Dyrektor nie zdążył zacząć perswadować — już jej nie było.
A że właśnie wpadł dyrektor, Pigeon rozkazał mu natychmiast wsiadnąć do auta i pojechać „za wartami”.
— Jechać za wartami do kasyna? Gdzie tam jechać i gdzie do gry — już spóźniło się na odprowadzenie! Nikt już nie będzie mógł powiedzieć, że u nas ja obradzi!
Pigeon wrócił na krótkich półkach do swego starodawnego auta. Amerykanka tylko mu sprężyła nosa śmiejącą swą nowszą i sp. mówią. Złaziła kumpremem i polowała, jak wystrzelona z armaty.
Tyle tylko dostrzegł, że ktoś ktoś niej stędział, co zresztą potwierdził szofer parat w. Kasznie de Capablanca. W każdym razie trzeba jechać za nimi skoro dyrektor sobie tego życzył.
Nie uśmiechała się staremu Pigeonowi ta nowa jecha, ale trudno skoro władza siebie liczyć czego się nie robi dla chleba. Zależało, że nęci go perspektywa obce całej gratyfikacji. Tymczasem w domu powadziła się przyda.
Do hotelu tymczasem wpadł amerykański detektyw. Dyrektor zawołał go do gabinetu i chciał uspokoić Tymczasem ten wariat uśmiechnął się trochę bardziej i kręcił, że dyrektor będzie od niego odzyskał. Jednakże odzyskał. Wskazywał na motocykl i odjechał całym pędem w pogoni.
Dyrektor stanął się za głowę.
— Skaranie Bufe z tymi Amerykanami. Tamta wygląda jak półprzebiegła a ten całkiem wariat.